Redacţiunea Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebrg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 200. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 10 (22) Septemvre. 1891.

## A doua fasă a campaniei ḑiaristice.

III.

**Braşovŭ**, 9 Septemvre v.

Vomŭ continua aḑĭ, cum amŭ promisŭ, cu analisa scrisorii d-lui Eugen Brote.

In articululŭ trecutŭ amu arătatŭ, că prima considerare a d-lui Eugen Brote „cumcă preşedintele comitetului nu şĭ-a lămuritŭ în comitetŭ posiţiunea sa politică faţă cu învinuirile redicate în pressă contra d-sale", n'are nicĭ unŭ înţelesŭ, după ce d-lŭ Eugen Brote însuşĭ, votândŭ punctulŭ I, alinea 1, a conclusului comitetului, a recunoscutŭ, că acele învinuirĭ redicate în pressă, fiindŭ basate pe nisce „informaţiunĭ neesacte", n'au fostŭ întemeiate.

Sĕ trecemŭ acum la a doua considerare. D-lŭ Eugen Brote ḑice mai departe:

„D sa (Babeşŭ) nu s'a încercatŭ a risipi *nedumeririle* ivite asupra ideei nouĕ politice despre unŭ *dualismŭ maghiaro-românŭ*, ideă pusă chiar prin d-sa în circulaţiune."

Aicĭ nu mai e vorba de „învinuirĭ" ci numai de „nedumerirĭ". D-lŭ Eugen Brote ne spune, că s'au „ivitŭ" nedumerirĭ, dér nu ne spune anume că unde şi când s'au ivitŭ? Trebue dér sĕ luminămŭ acéstă parte întunecósă a scrisorii d-sale.

Tocmai cu o ḑi înaintea întrunirii comitetului, „Tribuna" a publicatŭ o scrisóre a d-lui V. Babeşŭ cu data Capîlnaşŭ 15 (27) Augustŭ, în care acesta între altele dă unele lămurirĭ asupra unei conversărĭ, ce a avut'o cu doi publiciştĭ maghiarĭ şi despre care raportase „Budapesti Hirlap".

D-lŭ Babeşŭ ḑice, că „a amintitŭ şi a esplicatŭ acelorŭ domnĭ publiciştĭ maghiarĭ nu atâtŭ ale sale vederĭ speciale, ci peste totŭ cele ce se manifestă la noi prin diverse părţĭ". Le-a amintitŭ şi esplicatŭ că „atâtŭ la noi, câtŭ şi printre Maghiarii cugetătorĭ" cei mai mulţĭ recunoscŭ, că naţiunea maghiară şi naţiunea română suntŭ avisate una la alta pentru apĕrarea esistenţei lorŭ—o frasă pe care de pildă „Tribuna" de optŭ anĭ, de când esistă, o variéză în tóte tonurile—şi a atinsŭ apoi înaintea acelorŭ publiciştĭ. că o legătură strînsă de amiciţiă între aceste douĕ popóre nu prin confederaţiunea dunărénă, şi mai puţinŭ prin dualismulŭ dela 1866, „ci numai printr'unŭ *adevĕratŭ dualismŭ* bine stabilitŭ între ambele naţiunĭ" s'ar puté face cu putinţă*).

Acésta este idea, ce ḑice d-lŭ Eugen Brote, că a pus'o în circulaţiune d-lŭ Babeşŭ, şi faţă cu care ne spune, că s'ar fi „ivitŭ nedumerirĭ".

Când şi unde s'au ivitŭ?

S'au ivitŭ în preséra intrunirei comitetului şi în colónele „Tribunei" unde s'a publicatŭ scrisórea d lui Babeşŭ.

La călcâiulŭ acestei scrisorĭ „Tribuna" a datŭ espresiune „nedumeririlorŭ" sale în acelaşĭ modŭ tendenţiosŭ, în care se esprimase şi mai înainte asupra „invinuirilorŭ ridicate în pressă." Precum ḑicea înainte cu şése ḑile sub titlulŭ „Nedumerirĭ" şi pe temeiulŭ articulilorŭ foilorŭ cu „informaţiunile neesacte", că politica d-lui Babeşŭ şi a d-lorŭ Mocsonyi se „presentă" în lumina unei politice kossuthiste şi rusofile („Tribuna" nr. 178 dela 11 (23) Augustŭ a. c.) aşa a susţinutŭ acuma, că d-lŭ Babeşŭ face aceeaşĭ politică de frăţietate ca şi d. Iosifŭ Gall şi Metropolitulŭ Miron la 1884. („Tribuna" nr. 182 dela 17 (29) Augustŭ a. c.)

Eată dér, că în timpŭ de şése ḑile nedumeririle „Tribunei" făcură *salto mortale* dela kossuthismŭ la rusofilismŭ şi la Viitorismŭ. Din kossuthistŭ şi centrifugalŭ deodată slugă plecată a d-lui Szapary!

Cum póte esplica d-lŭ Eugen Brote, care este aḑĭ unŭ *factotum* la numita fóia, aceste eserciţii de Clovnĭ politicĭ?

Dér sĕ nu ne depărtămŭ dela obiectŭ.

D-lŭ Babeşŭ, precum amŭ mai spusŭ deja nu de multŭ, a fostŭ puţinŭ norocosŭ în enunciaţiunile din scrisorile sale ultime şi a datŭ astfelŭ nutremêntŭ nedumeririlorŭ de totŭ felulŭ. Trebue sĕ-o recunóscemŭ acésta cu părere de rĕu şi mai trebue sĕ recunóscemŭ, că şi conversaţia d-sale cu publiciştii maghiarĭ a rĕmasŭ, cu totă scrisórea d-sale către „Tribuna", puţinŭ clarificată, vederile, despre carĭ ḑice, că nu suntŭ atât ale d-sale speciale, câtŭ ale altora din sînulŭ nostru, suntŭ fórte vage şi puţinŭ precisate.

Cu dreptŭ cuvêntŭ putea şi póte dér fiă-care membru alŭ partidei nóstre şi mai alesŭ alŭ comitetului, sĕ interpeleze pe d-lŭ preşedinte, că cum înţelege d-sa acelŭ dualismŭ, despre care a vorbitŭ cu publiciştii ungurĭ?

Dér, amŭ ḑisŭ, că scrisórea d-lui Babeşŭ a fostŭ publicată numai în preséra întrunirei comitetului, când membrii acestuia erau pe drumŭ spre Sibiiu. Cei mai mulţĭ dintre ei nicĭ c'au sciutŭ ceva de acésta scrisóre.

D-lŭ Eugen Brote a sciutŭ însĕ despre tóte şi încă mai multŭ decâtŭ a trebuitŭ. De ce nu a interpelatŭ dér pe preşedintele în şedinţa comitetului asupra „ideei pusă prin d-sa în circulaţiune"? De ce nu şĭ-a desfăşuratŭ nedumeririle sale acolo unde trebuia, unde era datorŭ sĕ-o facă? De ce şi le-a desfăşuratŭ şi şi le desfăşură numai înaintea publicului atâtŭ de nedumeritŭ asupra „nedumeririlor" ce le scóte la ivélă ḑilnicŭ „Tribuna"?

Dér sĕ trecemŭ la considerarea din urmă a d-lui Eugen Brote.

D-sa susţine, că d-lŭ Babeşŭ „n'a aflatŭ de cuviinţă a *lămurì situaţiunea* prin o delaraţiune a sa precisă şi hotărîtă".

In faţa acestei afirmărĭ întrebămŭ pe d-lŭ Eugen Brote: Cine face situaţiunea politică în sînulŭ nostru, o face preşedintele Babeşŭ, orĭ o face comitetulŭ şi întregŭ partidulŭ naţionalŭ?

Nu d-lŭ Babeşŭ are sĕ lămuréscă situaţiunea, ci cu toţii trebue sĕ contribuimŭ la lămurirea ei, fiecare la postulŭ sĕu, împlinindu'şĭ datoria sa naţională cu modestiă şi conscienţiositate!

Dér, se vede, că d-lŭ Eugen Brote are cu totulŭ alte idei despre acésta. D-sa stă în comitetŭ şi totuşĭ nu vrea sĕ scie de acestŭ comitetŭ, ci se lovesce numai de d. Babeşŭ şi mereu de d. Babeşŭ şi apoi totuşĭ se jăluesce cu „Tribuna", că d-lŭ Babeşŭ ar vrea sĕ fiă unŭ „preşedinte dictatorŭ!"

(Unŭ articulŭ finalŭ urméză.)

*) Pentru ca şi cetitorii noştri sĕ cunóscă întregŭ cuprinsulu acestei părţĭ din scrisórea memorată a d-lui Babeşŭ, o publicămŭ mai josu din cuvêntŭ în cuvêntŭ. Red.

## CRONICA POLITICĂ.

— 9 (21) Septemvrie.

— In Viena suntŭ în curgere conferenţele ministeriale asupra **bugetului armatei comune.** Şedinţele suntŭ presidate de ministru comunŭ de esterne, contele Kalnoky, luândŭ parte la ele ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu Bauer, ministru-preşedinte austriacŭ Taaffe, ministrulŭ de finanţe austriacŭ Steinbach, ministrulŭ de agricultură austriacŭ Talkenheyn, ministru-preşedinte unguresců Szapary, ministru ung. de finanţe Wekerle, ministrulŭ ad latere Szögyény şi

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(15)

## PILLONE.

Novelă, de **G. Bergsoë**, tradusă de **Ucu Paolo.**

„Elŭ purta strălucita pălăriă a Bersaglierilorŭ, cu pene de cocoşŭ, tunica sa vênătă închisă era brodată cu aurŭ, ér în eşarpa sa roşiă închisă scânteia unŭ pumnalŭ şi câteva pistóle. In costumulŭ acesta jumĕtate de marinarŭ, jumĕtate de soldatŭ, îmĭ părù şi mai frumosŭ, se părea, că costumulŭ e anume făcutŭ, ca sĕ întrunéscă în sine şi pe contrabanditŭ şi pe banditŭ.

„Elŭ se oprì unŭ momentŭ, privindu-o tăcutŭ şi uimitŭ, ca şi când l'ar fi fermecatŭ frumseţea ei.

„Apoi făcù câţĭva paşĭ grabnicĭ către dênsa şi voì sĕ o cuprindă în braţe, ea însĕ se retrase aprópe spăriată, şi elŭ îi ḑise într'unŭ tonŭ aspru.

„„Filomelo, pentru ce nu mĕ saluţĭ? Lasă certa la o parte! Tu scii la ce dericolŭ m'am espusŭ în nóptea acésta pentru tine!""

— „„Pillone,"" ḑise ea cu voce sonoră, „„cum te-ai încumĕtatŭ, sĕ mĕ laşĭ sĕ te aşteptŭ atâta vreme în loculŭ acesta înfiorătorŭ! Eu am fixatŭ întêlnirea la douĕ óre după mieḑulŭ nopţii, şi deja e o óră, de când te aşteptŭ în frică şi în nelinişte.""

„„Nu m'ai aşteptatŭ şi în nopţile trecute?"" întrebà elŭ cu o privire pătrunḑĕtóre. „„N'ai fostŭ în sĕptĕmâna trecută de multe-orĭ pe aicĭ, fără ca sĕ mĕ încunosciinţezĭ pe mine despre acésta? Nu nega, spionii mei sciu totulŭ.""

„Ea părù surprinsă, rĕspunse însĕ iute:

— „„Voescĭ dóră sĕ mĕ mustri, că am cutezatŭ totulŭ, am delăturatŭ totulŭ — numai din amorŭ către tine?! Da, în câte nopţĭ nu m'am strecuratŭ în vila acésta ruinată, pe care tu mi-ai făcut'o cunoscută, şi care mĕ umple de spaimă şi de gróză. Câte nopţĭ nu te-am aşteptatŭ, până la cântatulŭ cocoşilorŭ, numai şi numai în speranţa, că te voiu putea întêlni în loculŭ acesta, pe care adese-orĭ îlŭ cercetezĭ. Ah, nu sciu potecile tale, nu sciam unde sĕ-ţĭ trimitŭ vre-o veste!""

— „„Dela cine ai aflatŭ, unde e tabăra mea?"" întrebà elŭ cu unŭ tonŭ pĕtrunḑĕtorŭ.

— „„Dela bĕtrânulŭ Rafaello de lângă ţĕrmure,"" ḑise ea repede „„elŭ încă şi mai înainte îţĭ aducea epistole şi totŭ elŭ îmĭ promise, că-ţĭ va duce ţie vestea.""

„„Atuncĭ serviciulŭ sĕu a fostŭ prostŭ rĕsplătitŭ,"" ḑise elŭ cu privire întunecată. „„Nu te mai puteai încrede într'ênsulŭ, fiindcă îlŭ denunţase pe Mateo. Unulŭ dintre sentinelele mele, care-lŭ recunoscù şi-lŭ ţinù de spionŭ, îlŭ împuşcà, când voì sĕ trécă liniile nóstre. Mi-se aduse epistola ta, care era la dênsulŭ, dér era prea târḑiu, nu o mai puteamŭ ceti, fiindcă era plină de sânge.""

— „Tinĕra fată scóse unŭ strigătŭ şi-şĭ acoperì faţa cu amêndouĕ mânile."

— „„Sânge!"" strigà ea, „„sânge.. totdéuna sânge din causa mea! Iţĭ aducĭ aminte de sîrmanulŭ Leone din închisórea San-Elmo? Elŭ a fostŭ celŭ d'intâiu — şi tu erai atuncĭ numai unŭ copilŭ!.. Rafaelo asasinatŭ, sêrmanulŭ bĕtrânŭ! Oh, Dumneḑeule, décă ar fi acesta celŭ din urmă!""

— „„Nu a fostŭ asasinatŭ, ci a fostŭ împuşcatŭ,"" ḑise Pillone cu unŭ tonŭ aspru. „„Ce căuta bĕtrânulŭ nebunŭ, décă nu scia parola nóstră. Prostulŭ! Nu cunoştea elŭ legile nóstre, carĭ suntŭ în vigóre încă din timpurile cele mai vechĭ! Nu-şĭ mai aducea aminte, că a trădatŭ pentru banĭ pe celŭ mai bunŭ omŭ alŭ meu... şi acela, care tradéză pe Pillone, e pedepsìtŭ cu mórte!""

— „„„Elŭ spera, că pentru mine îlŭ vei ierta, când îţĭ va aduce scrisórea,""" rĕspunse Filomela cu o voce blândă. „„„L'ai fi iertatŭ?"""

„Pillone tăcù unŭ momentŭ, apoi ḑise:

— „„Nu, acésta nu aşĭ fi făcut'o nicĭ atuncĭ, când tu te-ai fi întrepusŭ pentru dênsulŭ! Trebue sĕ ţinŭ disciplină între ómenii mei, décă voiescŭ sĕ fiu domnŭ peste ei, şi pentru trădătorĭ cunóscemŭ numai o singură pedépsă — mórtea!""

—„„Tu nu mĕ iubescĭ, Pillone? Nicĭ odată nu mai iubitŭ!"" strigà tînĕra fată cu ochii fulgerătorĭ, „„căcĭ altmintrelea ai fi cruţatŭ pe slabulŭ bĕtrânŭ, pe care de sigurŭ că lipsa l'a împinsŭ la fapta aceea!"

— „„Elŭ îşĭ primì rĕsplata faptelorŭ sale: dér n'am poruncitŭ acésta,"" ḑise Pillone cu blândeţe. „„Tu nu scii Filomelo, ce greu este sĕ-ţĭ păstrezĭ auc-

încă câțî-va membrii specialiștî din armata comună și din marină.

In privința decurgerei conferințelorŭ ministeriele sĕ raporteză din Viena că de astă-dată conferențele au o importanță și însemnătate extra-ordinară. Ministru comunŭ de rĕsboiu *cere sporirea bugetului cu 19 milione fl.* și fiindcă acéstă sporire a bugetului *are sĕ fiă permanentă*, pentru fiă-care anŭ, atâtŭ miniștrii ungarî, câtŭ și cei austriacî au cerutŭ, ca creditele militare sĕ se scărescă în modŭ considerebilŭ. Bugetulŭ armatei de altmintrelea în mare parte s'a și desbătutŭ deja și cu asta ocasiune, ministrulŭ de rĕsboiu, fiindcă 'i s'a făcutŭ dificultățî la sporirea bugetului, a fostŭ silitŭ sĕ facă concesiunî la mai multe posiții. In privința posițiilorŭ încă neresolvate, avù sĕ se hotărescă în conferința de astădî.

— Unŭ corespondentŭ din Praga alŭ diarului „Izeran" a avutŭ o între or bire cu Dr. *Herold* asupra **situațiunei politice.** La întrebarea corespondentului că óre ce atitudine vorŭ avé deputații Cehilorŭ tinerî față de desbaterile asupra *punctuațiunilorŭ dela Viena* în sesiunea viitóre a dietei boeme rĕspunse Dr. Herold: Décă *deputații Cehilorŭ bĕtrânî nu îșî vorŭ depune mandatele lorŭ, se va nasce o furtună*, care va întrece totŭ ce s'a vĕdutŭ până acum în acéstă privință, fiind-că se vorŭ desbate propunerî, carî vorŭ strica multŭ națiunei nóstre, adecă legea curiilorŭ și legea asupra limitărei cercurilorŭ judecătorescî după naționalitate. Décă Cehii bĕtrânî îșî vorŭ depune mandatele lorŭ, vorŭ deveni nedecișî și mai mulțî membri ai marilorŭ proprietarî feudalî, și va fi necesarŭ, ca sĕ se *disolve dieta boemă.* La nouĕle alegerî n'avemŭ sĕ ne tememŭ de o înfrângere, pentru că poporulŭ nostru, care, după cum dovedesce istoria, este îndelungŭ răbdătorŭ și aprópe cu totulŭ conservativŭ, face minunî, când se înflăcăréză, și atuncî e lucru zadarnicŭ, de a voi cineva sĕ-lŭ oprescă. La întrebarea că óre partida Cehilorŭ tinerî va trece în *oposițiune pasivă*, rĕspunse deputatulŭ Herold: A pășì actualmente în oposițiune passivă, ar fi unŭ non sens. Cestiunea oposiției passive se va puté póte odată proiecta din motive ponderóse și în împrejurărî favorabile esterne, și atuncî ea va fi, pentru ca sĕ se rectifice așteptările puse în ea, ultimulŭ pasŭ alŭ naturei în împrejurărî disperate și în diua în care deputații Cehî vorŭ părăsi parlamentulŭ, atuncî *națiunea va trebui sĕ refuse plătirea dărilorŭ* și sĕ *pășescă la estremŭ.* La întrebarea, că óre este speranță pentru resolvarea norocósă a *cestiunei de dreptŭ publicŭ*, rĕspunse Dr. Herold, că cestiunea acésta acum *încă nu e oportună.*

— Diarulŭ „Post", constată într'unŭ articolŭ de fondŭ, că **alianța de cincî,** Anglia și Turcia cu alianța triplă *nu mai esistă.* Alianța triplă ar face o greșélă, décă s'ar întinde scopurile ei definitive și asupra Turciei, a cărei posițiune e pusă la disposițiunea Sultanului. Schimbarea cea mare 'șî are și părțile ei bune. A fostŭ bine, că s'a contatŭ și pe armata turcéscă, acum e totŭ atâtŭ de de bine, că s'a scăpatŭ de datorința față de unŭ statŭ atâtŭ de ameniuțatŭ și gata sĕ se discompună. In casulŭ unei *ocupărî a Constantinopolului de Rusia*, în nicî unŭ casŭ nu va fi Austro-Ungaria puterea cea mai tare amenințată. Posedarea Constantinopolului încă nu decide asupra posedărei peninsulei balcanice, e vorba, câtŭ de care e posesorulŭ Constantinopolui, și prin ce probleme e angajatŭ airea. Numai de o năvălire neașteptată e aicî vorba și nu de o *trecere a trupelorŭ rusescî prin România și Bulgaria.* Numai casulŭ din urmă ar fi unŭ *casus belli* pentru Austro-Ungaria, și atuncî Anglia va fi amenințată, pe când puterile din tripla alianță nu vorŭ fi amenințate mai de aprópe și încă se mai póte apăra prin mii de mijlóce în contra unorŭ urmărî nefavorabile.

Diarulŭ „Berliner Tageblatt" publică următorulŭ articulŭ privitorŭ la **situațiunea politică:** Nu se póte tăgădui, că lumea politică se simte cuprinsă de o nelinisce óre-care, că amicii păcei în tóte țĕrile au pierdutŭ multŭ siguranța lorŭ. Cu tóte astea până în acestŭ momentŭ nu esista nicî o așa numită cestiune, care sĕ fiă în stare a înfierbênta astfelŭ spiritele, încâtŭ o explosiă sĕ pară inevitabilă. Totușî nu se póte contesta, că în acéstă periódă de rĕsboiu în timpŭ de pace, în care pretutindenî oștirile îșî depunŭ esamenele, ne cuprinde presimțirea unorŭ evenimente rĕsboinice viitóre. Este adevĕratŭ, că și cei din urmă 20 de anî, în carî ne-am bucuratŭ de o pace armată, am avutŭ pe acestŭ timpŭ simțĕminte analóge de neliniște fără ca sĕ se fi realisatŭ temerile nóstre și de aceea sĕ sperămŭ, că de astă dată presimțirile și temerile se vorŭ arăta a fi nejustificate.

— Sițuațiunea *Europenilorŭ* în **China** se face pe di ce merge totŭ mai critică. Circularulŭ împĕrătescŭ emisŭ pentru ocrotirea străinilorŭ séu e nesocotitŭ de către guvernŭ séu e îndeplinitŭ cu mare negligență, așa încâtŭ acum de curêndŭ ambasadorulŭ Angliei a protestatŭ energicŭ pe lângă guvernulŭ din Peking, în contra acestei împlinirî a edictului împĕrătescŭ. Acum de curêndŭ s'au întêmplatŭ nouĕ escese, din care causă representanții puterilorŭ străine s'au vĕdutŭ silițî sĕ facă urgente remonstrațiunî pe lângă guvernulŭ chinezŭ. Ba într'o telegramă a diarului „Figaro" se dice, că puterile eropene voescŭ sĕ facă demonstrațiune colectivă cu flotele lorŭ. O depeșă a ambasadorului englesŭ din Peking dice că representanții puterilorŭ au făcutŭ responsabilŭ pe guvernulŭ chinezŭ pentru escesele, ce se vorŭ întêmpla. O espunere a situațiunei iscălită de totŭ corpulŭ diplomaticŭ din Peking, va fi trimisă în dilele aceste în Europa. Se crede că puterile europene, câtŭ de curêndŭ vorŭ trebui sĕ intervină cu puterea în Shanghai, fiind-că esistă temerea unorŭ nouĕ isbucnirî a ostilitățilorŭ.

## SCIRILE DILEI.

— 9 (21) Septemvre.

**O nouă fundațiune.** Ni se scrie: Locotenentulŭ Demetriu Bardoși dela regimentulŭ de infanteriă 37 din Oradia-mare a depusŭ la capitolulŭ metropolitanŭ de Alba-Iulia și Făgărașŭ din Blașŭ o poliță de asigurare de 1000 fl., cu aceea condițiune, ca din suma acésta sĕ se creeze o fundațiune permanentă sub inspecțiunea capitolului numitŭ. Capitalulŭ sĕ se depună spre fructificare la institutele românescî de economii și creditŭ din patriă. Din venitulŭ anualŭ 50% sĕ se întrebuințeze ca stipendii și ajutóre, 40% sĕ se adaugă în totŭ anulŭ la capitalŭ, 5% sĕ se dee pentru spesele administrațiunei, 2% sĕ se întrebuințeze pentru susținerea și înfrumsețarea mormêntului tatălui fundatorului și în urmă 30% sĕ se dee ca ajutorŭ școlei de fetițe române din Blașiu. La dobândirea stipendiilorŭ au prioritate descendenții eventualî ai fundatorului, ér în lipsa acestora, descendeții unchilorŭ fundatorelui Iuliu și George Bardoși de ambe sexele. Condiționându-sĕ însĕ, ca se fiă de naționalitate română. In lipsă de consângenî potŭ căpĕta stipendiile alțî tinerì românî, preferinduse însĕ cei din școlele militarî. — Dupăce în totŭ anulŭ se capitaliséză 40% din interesele fundațiunei, acésta are se ajungă cu timpulŭ la o sumă considerabilă. Fundatorele este descendentele unei familii vechî românescî, alŭ cărui strămoșŭ Teodorŭ Bardoși a ziditŭ la începutulŭ seclului presente în Reghinulŭ săsăscŭ din propriile sale puterî, o biserică frumósă de piétră, la care a servitŭ întrealții ca preotŭ și istoriculŭ nostru Petru Maiorŭ. — Câtŭ mai mulțî fundatorî de acestia sĕ avemŭ! Vivant sequentes.

***

**Starea sănĕtății reginei României.** „Monitorulŭ Oficialŭ" de adî publică următorulŭ buletinŭ asupra sănĕtății M. S. Reginei: Bóla M. S. Reginei este staționară; călĕtoria dela Veneția până la laculŭ Magiore a fostŭ fórte ostănitóre pentru Majestatea Sa, fără însĕ a produce verî-o agravare a simptomelorŭ bólei.

***

**M. S. regele Carolŭ** cu ocasiunea șederei sale în Veneția, a decoratŭ după cum cetimŭ în „Constituționalulŭ" pe A. S. R. ducele de Genua cu marele ordinŭ alŭ Stelei României, ér pe prefectulŭ, primarulŭ, maestrulŭ de poliție contra-amiralulŭ comandantŭ alŭ flote adriatice, directorulŭ otelului Danieli, și pe părintele Antonio, confesorulŭ M. S, Regelui, cu Coróna României de diferite grade. Asemenea a mai acordatŭ și Serviciulŭ Credinciosŭ la mai multe persóne.

***

**Călĕtorî străinî în România.** Consiliulŭ de miniștri alŭ României, discutândŭ dilele acestea cestiunea călĕtorilorŭ străinî, carî mergŭ pentru scurtă timpŭ în România, precum și acea privitóre la străinii stabilițî acolo, și carî posedândŭ acte în regulă, arŭ voì pentru trebuințe și afacerî urgente sĕ trécă în regiunile imediatŭ vecine cu fruntariele române, a luatŭ următórele mĕsurî înlesnitóre: Pentru cei dintêiu s'a admisŭ, că potŭ întra în țéră, cu biletŭ pe terminŭ de 3 dile, în care se vorŭ înscrie, la fruntariele române, semnalmentele și diua intrărei în țéră. Aceste bilete suntŭ dispensate de visa consulatelorŭ și legațiunilorŭ române. Pentru cei d'alŭ doilea, s'a admisŭ, că dênșii înainte de a pleca din România, sĕ șî vizeze pașportulŭ la prefectura județului, unde domiciliéză, așa că la înapoiarea lorŭ de peste granițe, sĕ pótă intra fără a li-se mai cere viza consulatului românŭ. De notatŭ este, că acéstă viză este obligătóre pentru toțî străinii provĕdu țî cu pașapórte străine și carî mergŭ în România pentru o durată mai mare ca 3 dile.

***

**Sinodulŭ protopresviteralŭ electoralŭ** alŭ tractului Timișórei — aflămŭ din „Bis. și Școla", — e convocatŭ în ședință estraordinară pentru alegerea de protopresviterŭ, pe diua *de 25 Septemvre* st. v. (7 Oct. st. n.) a. c. la *9 óre* înainte de amédî, în biserica română gr. or. din Fabricul Timișórei. Actul alegerii va fi condus de Cuvioșia s'a părintele protosincelŭ Iosifŭ Goldișiu, în calitate de comisarŭ consistorialŭ.

***

**Congresŭ statisticŭ internaționalŭ.** La 16 ale lunei curente va avé locŭ la Viena adunarea generală a instituțiunei statistice internaționale. România deși nu face parte din acea instituțiune, guvernulŭ românŭ în urma invitațiunii guvernului Austro-Ungarŭ, a delegatŭ pe d-nii Tr. Djuvara, agentulŭ diplomaticŭ la Sofia și Gr. Olănescu, secretarulŭ ge-

---

toritatea între ómenii aceștia sĕlbaticî carî privescŭ viéța lorŭ ca unŭ jocŭ de hazard, tu dicî, că nu te iubescŭ. N'ai dovadă cea mai sigură în încrederea ce o amŭ în tine? Nu scii, că s'au luatŭ tóte mĕsurile, ca sĕ mĕ prindă și ca sĕ-'mî ucidă ómenii? Mi-am băgatŭ capulŭ în gura leului, căcî pe când veneamŭ, în nóptea asta ca sĕ te întêlnescŭ, trecui pe lângă focurile de pază ale bersaglierilorŭ, carî ardeau pe piața dela Sorent. 'Mî făcură onorurile militare; décă însĕ m'ar fi recunoscutŭ în stravestirea mea vre-unŭ agentŭ de poliție — imediatŭ, m'ar fi împușcatŭ ca pe unŭ câne turbatŭ!.. Dicî tu, că nu te iubescŭ! Nu ți-am împlinitŭ orî ce dorință, și nu mi-am pusŭ pentru tine viéța în jocŭ? Nu te-am iubitŭ!.... Ai uitatŭ nóptea aceea de nuntă lângă țĕrmurele dela Posilippo? Cine a fostu acela, care-i spuse ticălosului de cerșitorŭ, spionului de poliție, că mĕ aflu acolo? Tu m'ai trădatŭ Filomelă, și pe tine ar fi trebuitŭ sĕ te ajungă sórtea bietului nebunŭ Rafaelo! Tu ai vîrîtŭ neînțelegere între ómenii mei. Tu te-ai lăsatŭ sĕ fi prinsă și adusă înaintea poliției din Neapole, ér acum, când plinŭ de încredere vinŭ la tine, unde unŭ semnŭ dela tine m'ar putea perde — dicî tu încă, că nu te iubescŭ!""

— „„Nu mĕ mustra, Pillone, până când tu singurŭ escî vinovatŭ!"" rĕspunse Filomela, ridicândŭ capulŭ cu mândriă. „„Ai uitatŭ, ce se întêmplase in séra aceea între noi! Ițî aducî aminte că tu m'ai silitŭ sĕ mĕ împodobescŭ și sĕ te însoțescŭ la nunta aceea, care nu o puteamŭ suferi. Te uramŭ, Pillone în séra aceea, când plutirămŭ pe sînulŭ de mare, mĕ desprețuiamŭ pe mine însĕ-mî și m'așî fi aruncatŭ în mare, décă nu m'ar fi reținutŭ dorulŭ de rĕsbunare! Când începușî sĕ jocî Tarantella cu Giovannina; când luasei cetera și preamăreai prin improvisațiunî înfocate nunta ei, atuncî m'ai rănitŭ în adênculŭ inimei mele! In momentulŭ acela nu mai eram între ómenî alésa ta, ci o rivală, pe care o tractai după caprițiile tale. Te vĕdușî că îngălbinii și vĕdușî lacrimele mele, vĕdușî că eu, mirésa lui Pillone, mĕ ascundŭ într'unŭ colțŭ — și nicî o mișcare de compătimire nu era în inima ta! Am trebuitŭ sĕ deșertŭ până în fundŭ paharulŭ batjocurei, și colierulŭ acela de mărgăritarŭ, pe care mi-l'ai datŭ ca primulŭ cadou alŭ legăturei nóstre — tu însu-țî mi-l'ai smulsŭ și l'ai datŭ ei! In momentulŭ acela așî fi pututŭ sĕ te ucidŭ. O femeiă însĕ nu póte purta arme ca barbații. M'am folositŭ de celŭ mai apropiatŭ mijlocŭ, și fiindcă sciamŭ totŭ atât de bine, ca și tine, meseria acelui cerșitorŭ, te-am denunțatŭ într'unŭ momentŭ de desperare și de furiă. Eramŭ nebună de învidiă și ură, căcî atuncî sciamŭ mai multŭ, decâtŭ presimțî acum.""

„„Ce sciai?"" întrebà Pillone cu o voce puținŭ neliniștită. „„Mărturisescŭ, că în séra aceia într'unŭ accesŭ de veseliă ți-am făcutŭ nedreptate. Décă m'ai fi iubitŭ, nu te vei fi rĕsbunatŭ, așa după cum ai făcutŭ. Câțî ómenî bravî am perdutŭ în séra aceia!""

„„Bărbațî!"" strigà Filomela cu disprețŭ strângându-șî pumnii. „„Vorbescî numai de bărbațî, ca și când femeile nu ar fi pentru tine nimicŭ. Intr'unŭ accesŭ de veseliă, dicî tu! Nu o numi astfelŭ. Intr'unŭ accesŭ de veseliă ai ofensatŭ pe aceea, pe care tu însuțî ai numit'o mirésa ta. Tu dicî, Pillone, că spionii tĕi sciau totulŭ. Crede-mĕ și eu am spionî, când e în jocŭ ura și mândria mea: Eî mi-au istorisitŭ; cunoscŭ tótă afacerea."

„„Giovannina aceea, la nunta căreia m'ai silitŭ sĕ mĕ ducŭ și eu, a fostŭ mai înainte a ta, atuncî când păzea caprele lângă vila ruinată de lângă Tibru. Ai găsit'o în Capri; acolo ai cercetatŭ în multe nopțî coliba ei, și după ce te-ai săturatŭ de ea, ai părăsit'o și ai dăruit'o unuia dintre ómenii tĕi. Acum înțelegî, câtŭ am suferitŭ în séra aceia, când ai întonatŭ spre onórea ei cântecculŭ de nuntă?""

„Pillone era ca lovitŭ de trăsnetŭ. Plecà ochii la pămêntŭ, buzele îi tremurau, dér nu dise nimicŭ.

„„Nu crede, că am ascultatŭ fléourile din piéță și de pe la fântânî"", continua Filomela încetŭ. „„Dicî că m'am lăsatŭ sĕ mĕ prindă și sĕ mĕ conducă înaintea poliției din Neapole. Am trebuitŭ sĕ cedezŭ puterei. Tocmai acéstă poliție, pe care o desprețuiescŭ, mi-a datŭ dovedî la mână. La o cercetare a speluncei de contrabandă găsiră în odaia nupțială a Giovaninei juvaericale, pe carî

neralŭ alŭ ministrului de finanțe, sĕ asiste la întrunirile congresului.

***

**Concesiunĭ pentru construirea de căi ferate.** Ministerulŭ unguresců de comerciu *Baross* a datŭ concesiunea pentru construcția următórelorŭ căi ferate vicinale: Făgărășŭ — Zêrnescĭ, Reghinulŭ săsescŭ — Kezdi-Oșorheiŭ, cu ramificațiune cătră pasulŭ Tulgheș și în fine pentru linia vicinala Brașovŭ-Bartolomeu până la Făgărașŭ.

***

**Focŭ.** Ni-se scrie: In *Roșia de Secașŭ* a isbucnitŭ ḑilele trecute unŭ focŭ, care a prefăcut în cenușă casele alor 7 economĭ, împreună cu clădirile economice și cu totŭ ce aveau în jurulŭ caselorŭ. La unulŭ dintre ei i-au arsŭ și porcii: o femeiă fù arsă la mână și în urma acésta sufere greu. De-asemenea a arsŭ ḑilele acestea în *Iürü* o șură și unŭ grajdŭ.

***

**Petrecere și producțiune în Alba-Iulia.** Dumineca în 27 Septemvre st. n. se va arangia în sala din grădina hotelului la „Sóre“ în Alba-Iulia o *petrecere* împreunată cu *producțiune de dile tanțĭ*, a căreia venitŭ curatŭ e destinatŭ pentru biblioteca școlei gr, cat. din Alba-Iulia. Prețulŭ de intrare: loculŭ I. de persónă 1 fl., loculŭ II de persónă 80 cr., partere 50 cr., galeria 30 cr. Inceputulŭ la 7 óre séra. Supra solvirĭ și oferte marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale diaristică. — *Programa*, ce ni-o împărtășesce comitetulŭ arangiatorŭ este următórea:

1. Se va preda piesa teatrală „Lipitorile satelorŭ“, dramă în 3 acte și 2 tablourĭ de V. Alexandri.

Persónele: Chir Jeni Avdelas, arendașul moșiei Haramul, Dlŭ T. Strajanu. Jupânul Moise, arendașulŭ satului, Dlŭ. I. Strajanu. Ventură țera, razeșŭ, Dlŭ I. Rosca. Ion teslarulŭ, razeșŭ, Dlŭ I. Tanase. Catrina soția lui Ion, Dra E. Berghian. Nițu, copilulŭ Caterinei, Dlŭ I. Stionu. Gavrila serbulŭ, argatŭ Dlŭ A. Hgnu. Martinŭ, pădurarŭ, Dlŭ I. Ceuca. Jupânésa Rucsanda, Dra V. Cirlea. Măriuca, orfana Dra E. Rada. Sub prefectŭ, Dlŭ B. Ilisiu. Gendarmŭ, Dlŭ N. Bacila. George țĕranŭ, Dlŭ A. Cimbulea. Țĕrenĭ, lăutarĭ.

2. *Dansŭ.*

***

**Sinucidere.** Judele dela tabla regéscă din Clușiu, br. Franciscŭ Szentkereszty, sa împușcatŭ în ḑilele trecute în Viena din causă, că sufere de unŭ morbŭ incurabilŭ,

***

**Remontă de cai.** Cetimŭ în „Timpulŭ“: Cu trenulŭ de erĭ diminéța, au plecatŭ în Ungaria dlŭ maiorŭ Baldovicĭ, locotenentŭ Paulescu și veterinarulŭ Stăncescu, carĭ se ducŭ se facă o remontă de caĭ pentru jandarmiĭ călărĭ, și școlele de aplicațiă și de echitațiă.

***

**Guvernulŭ spaniolŭ**, a întrodusŭ pușca prusiană sistemŭ *Mauser* în armata spaniolă.

---

**Scrisórea d-lui Babeșŭ** despre care vorbimŭ în articolulŭ primŭ și care s'a publicatŭ în „Tribuna“ dela 17 (29) Augustŭ a. c. este în partea ei asențială de următorulŭ cuprinsŭ:

Éră relativŭ la cele publicate după „Budapesti Hirlap“ necesitatŭ mĕ aflu a da următórele lămurirĭ: *intâiu:* eu în lunga mea conversare cu doi domnĭ publiciștĭ maghiarĭ am amintitŭ și esplicatŭ nu atâtŭ ale mele vederĭ speciale asupra situațiunii, ci peste totŭ cele ce se manifestă la noi prin diverse părțĭ; éră în consecința constatărilorŭ, că atâtŭ la noi, precum și printre Maghiarii cugetătorĭ — cei mai mulțĭ recunoscŭ, că națiunile maghiară și română, în isolarea și strîmtórea lorŭ cunoscută și simțită pentru apĕrarea esistenței lorŭ avisate suntŭ a'șĭ împreuna forțele în cea mai intimă amiciă, — eu am atinsŭ, că acésta nu prin confederațiunea dunărénă, cum socotia odinióră Kossuth, și mai puținŭ prin dualismulŭ combinatŭ prin Deák Andrássy și Beust la 1866 în Viena și Buda, ci numai *printr'unŭ adevĕratŭ dualismu*, bine stabilitŭ între ambele națiunĭ s'ar putea atinge: *a doua*: în ceea ce privesce dreptulŭ de limbă și cultură pentru poporulŭ nostru și până la o asemenea definitivă organisare, eu m'am rostitŭ scurtŭ și limpede, conformŭ programei în acéstă privință, că — instrucțiunea și resp. cultura poporului *nu póte fi decâtŭ în a sa propriă limbă*, chiar cu ajutorulŭ legilorŭ și speselorŭ statului, întocmai ca la Maghiarĭ; că orĭ unde poporulŭ vine în atingere *directă cu oficiile publice*, ale lui afacerĭ au a fi tractate *numai în a sa limbă*; limba maghiară póte avea privilegiulŭ de unică limbă oficială, numai la locurile supreme din centrulŭ, séu capitala țĕrii unde aplicații referințĭ și tălmacĭ cu limba poporului, potŭ sĕ satisfacă trebuințele poporului

---

## Congresulŭ studențilorŭ în Giurgiu.

Despre congresulŭ studențilorŭ în Giurgiu, ce s'a începutŭ în 5 Septemvrie, primesce ḑiarulŭ „Românulŭ“ următórele amănunte:

La 7 óre diminéța sosiră *studenții universitarĭ din Iașĭ* și au fostŭ primițĭ cu musica de cătră colegii lorŭ din Bucurescĭ. După o oră au pornitŭ cu toții spre Giurgiu, unde au ajunsŭ la 10 și jumĕtate.

Totŭ orașulŭ era pe peronulŭ gărei, totŭ ce Giurgiu avea mai inteligentŭ, mai gingașŭ și mai de valóre se grăbise a ne arăta simpatia prin presența lorŭ.

— La 11 óre s'a ținutŭ unŭ Te-Deumŭ pentru venirea studențilorŭ, la care au participatŭ și delegațiunea studențilorŭ grecĭ, unde de politeță și spre a aproba toleranța ce a caracterisatŭ și caracteriséză pe Românĭ, s'a cântatŭ și grecesce. După serviciulŭ divinŭ a urmatŭ *reco mandația studențilorŭ stăinĭ*, care s'a făcutŭ de activulŭ și valorosulŭ studentŭ Bobulescu. — La 11 și unŭ sfertŭ, studenții în corpore au mersŭ în grădina publică unde neobositulŭ advocatŭ Peresianu, distribui biletele de încuartirare.

La 2 óre s'a ținutŭ prima ședință a congresului, unde după alegerea ca președinte a d-lui *I. Gheorghiu*, s'a anunțatŭ aparițiunea studențilorŭ grecĭ, carĭ ș'au făcutŭ întrarea avêndŭ în capŭ stindardulŭ universității lorŭ. Sala isbucnește în aplause și entusiasmulŭ a fostŭ la culme, 10 minute nu se auḑia decâtŭ *„Trăĭéscă Grecia“*, *„Trăiéscă studenții universitarĭ grecĭ“*. In sfêr itŭ se potolesce entusiasmulŭ și președintele, conformŭ usului în astfelŭ de ocasii, învită pe grecĭ sĕ ia locŭ la birou, unde președintele delegațiunei ține unŭ discursŭ prin care mulțămesce și felicită pe studenții românĭ că au avutŭ fericită ideiă de a rupe vĕlulŭ nepăsărei, și a făcutŭ ca elementulŭ cultŭ alŭ peninsulei balcanice sĕ încépă a se cunóșce și iubi. Cuvêntarea bine alcătuită, a smulsŭ aplausele unanime ale studențilorŭ românĭ și bulgarĭ. Din partea studențilorŭ românĭ a rĕspunsŭ unŭ studentŭ alŭ facultății de dreptŭ d. *Aurelŭ Iliescu.*

Delegațiunea studențilorŭ bulgarĭ a sositŭ cu câte-va momente după sosirea studențilorŭ grecĭ, și au fostŭ salutațĭ cu strigăte entusiaste de *„trăiéscă Bulgaria!“* Președintele lorŭ a salutatŭ pe studenții românĭ în numele tinerimei bulgare. In urmă a urmatŭ conferința studentului *Manicatidi.* Séra dómnele giurgiuvene au datŭ unŭ balŭ în onórea studențilorŭ străinĭ. Mâne amabilulŭ d. Petoușĭ, va oferi vapórele d-sale, cu care studenții vorŭ face o escursiune la Rusciucŭ“.

Cu privire la acestŭ congresŭ mai aflămŭ următórele amĕnunte în „Liberté“.

Delegațiunea grecéscă a fostŭ compusă din d. d. Dr. C. N. Rados, secretarulŭ consiliului de miniștri din Atena, Angelos Petropulos, Golfinopolos, Rafael și Alexandu Filadelfa.

In ședința primă propuse d-lŭ Dr. Rados, ca sĕ se pună basa unei *confederațiunĭ generale a studențiloru din peninsula balcanică*, associațiune, care sĕ pună în practică ideile espuse și pregătite de popórele din peninsula balcanică.

Orașulŭ Giurgiu e frumosŭ împodobitŭ. La întrarea în orașŭ s'a construitŭ unŭ arcŭ de triumfŭ.

---

## Primirea deputațiunilorŭ la Bistrița.

Publicămŭ astăḑĭ după „Unirea“ discursulŭ, prin care Escelența Sa Metropolitulŭ *Ioanŭ Vancea* a salutatŭ în fruntea deputațiunei bisericei gr. cat. pe Majestatea Sa:

*Preagrațiosulŭ nostru Domnŭ și Rege!*

Incunosciințarea înveselitóre, că Majestatea Vóstră cu ocasiunea manevrelorŭ marĭ, ce se ținŭ acuma, vețĭ binevoi a ferici și ținuturile acestea ale Ardealui cu preaînalta Vóstră visită părintéscă, a umplutŭ de bucuria cea mai sinceră nu numai pepturile locuitorilorŭ din aceste ținuturĭ, ci și pre ale celorlalțĭ cetățenĭ din țéră.

Indemnațĭ de acéstă însuflețire produsă de bucuriă, ne-amŭ grăbitŭ și noi carĭ formămŭ o parte însemnată a preoțimei bisericei românescĭ gr. cat. a ne apropia în frunte cu archiereii și cu celŭ mai adêncŭ respectŭ de treptele tronului Majestații Vóstre, pentru ca sĕ dămŭ espresiune omagială înaintea Majestății Vóstre acelorŭ sentimente de fidelitate și supunere neclătită și alipire neînfrântă, carĭ le-amŭ moștenitŭ dela străbunii noștri și le-am conservatŭ nepătate și carĭ le avemŭ atâtŭ față cu persóna princiară a Majestății Vóstre, câtŭ și față cu întréga preaînalta Casă domnitóre.

Decĭ cu celŭ mai adêncŭ respectŭ ne rugămŭ, ca espresiunea viuă a acestorŭ sentimente omagiale, carĭ le descoperimŭ atâtŭ în numele nostru propriu câtŭ și în alŭ proțimii și credincioșilorŭ dieceselorŭ nóstre, sĕ Vĕ îndurațĭ a le primi cu îndatinata bunăvoință părintésca și a ne împărtăși și mai departe pe noi toțĭ împreună cu diecesele nóstre de preaînalta grațiă regéscă, ér noi nicĭ pe viitorŭ nu vomŭ înceta a ruga pe preasânta Majestate a domnului Dumneḑeu, ca atâtŭ persóna Majestății vóstre regescĭ câtŭ și pe Majestatea Sa Regina nóstră și pe membrii preaînaltei case domnitóre sĕ-i țină, binecuvinte și apere încă mulțĭ și mulțĭ anĭ spre mărirea tronului regescŭ, spre înflorirea sântei nóstre bisericĭ, spre bunăstarea patriei și fericirea supușilorŭ ei: (românesce) *Sĕ trăéscă, trăescă, trăescă!*“

Rĕspunsulŭ Majestății Sale l'am publicatŭ la timpulŭ sĕu.

---

## Literatură.

A apărutŭ:

**„Zur romänisch-magyarischen Streitfrage.“** Einige Bemerkungen zur „Antwort der Hochschul-Jugend Ungarns auf das Memorandum der romänischen Universitäts-Jugend.“ Sonder-Abdruck aus der *Romänischen Revue.* Wien, im August 1891. Verlag der „Romänischen Revue“. I. B. Wallishausser's k. u. k. Hof-Buchdruckerei, Wien.

[*„La cestiunea controversei dintre Românĭ și Maghiarĭ“*. Unele observărĭ asupra „Rĕspunsului tinerimei dela școlele superióre maghiare la Memoriulŭ tinerimei universitare române.“ Ediţiune separată din *„Romänische Revue“*. Viena, în August 1891. Edițiunea revistei „Romänische Revue.“ Tiparulŭ curții c. r. I. B. Wallishausser, Viena.] Formatŭ 8⁰ mare, cu 56 paginĭ. Se póte procura dela Direcțiunea revistei: Wien, VIII. Feldgasse 15.

M a n u a l ŭ ș c o l a s t i c ŭ a p r o b a t. **Gramatica limbei maghiare**, cursŭ teoreticŭ și practicŭ pentru clasele gimnasialĭ și pentru privațĭ, de O c t a v i u B a r i ț i u, profesorŭ gimnasialŭ în Năsĕudŭ. Edițiunea a 4-a. Editorŭ și provĕḑĕtorŭ I. Stein. Clușiu, 1886. Prețulŭ 1 florinŭ.

Acéstă carte fù aprobată din partea ministeriului reg. ung. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 18.450 din 1890.

---

## Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta).

**Constantinopole**, 21 Septemvre. Ministrulŭ listei civile Ago-pașa a căḑutŭ de pe calŭ și a muritŭ îndată.

**Londra**, 21 Septemvre. Balmaceda s'a împușcatŭ în ambasada argentină din Santiago.

**Constantinopole**, 21 Septemvre. Scirea privitóre la reducerea însemnată a datoriei speselorŭ de resbelŭ din partea Rusiei, e neadevĕrată.

**Petersburg**, 21 Septemvre. Ambasadorulŭ sêrbescŭ de până acum Petronojevicĭ, se ḑice că va fi înlocuitŭ prin ministrulŭ-președinte Pasicĭ.

---

**Necrologŭ.** **Aureliu Givulescu**, clericŭ absolutŭ din diecesa Aradului, după o bólă scurtă de 2 ḑile, a rĕposatŭ în Aradŭ, la 2 (14) Septemvre c. în etate de 22 de anĭ. Despre rĕposatulŭ ni-se scrie, că a fostŭ unŭ tînĕrŭ cu eminente calitățĭ și de marĭ speranțe pentru poporulŭ românŭ. La înmormêntare pe lângă profesorĭ și colegĭ a lua parte unŭ publicŭ frumosŭ din Aradŭ. Cuvêntarea funebrală în biserică a ținut'o părintele profesorŭ de teologiă *V. Mangra*, ér la mormêntŭ a vorbitŭ tînĕrulŭ *C. Proca*, clericŭ de cursulŭ alŭ III lea și vice-președinte alŭ societății de lectură. Pe rĕposatulŭ îlŭ deplânge nemângăiatulŭ sĕu tata Vasilie Givulescu, învĕțătorŭ pensionatŭ împreună cu întristata-i familiă.

Fia-i țĕrina ușóră!

Proprietarŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
**Gregoriu Maiorŭ.**

---

tu singurŭ le-ai purtatŭ, Pillone, da, pe care mi-le-ai promisŭ mie. Roșiă de rușine am trebuitŭ sĕ mărturisescŭ dimpreună cu Giovanina, că aŭ fostŭ ale tale, că le-am vĕḑutŭ la tine. Oh! au fostŭ ḑile înfricoșate!““

„„Și în ḑilele acestea““, strigă Pillone cu o voce, care tremura de iritare, „„în ḑilele acestea ai făcutŭ mai multŭ decâtŭ atâta! Ai descoperitŭ poliției nisce lucrurĭ, carĭ erau secrete între noi. Multe ascunḑĕtorĭ bune ale mele le-ai descoperitŭ; mulțĭ ómenĭ de ai mei au fostŭ ucișĭ. Simții că mĕ apasă mâna ta nevĕḑută, orĭ unde mĕ întorceam, dér cu tóte acestea te ertŭ, décă voescĭ sĕ mĕ iubescĭ!““

„„Te-așĭ fi pututŭ trăda cu totulŭ, décă așĭ fi voitŭ““, rĕspunse Filomela cu mândriă, „„și erau unele momente, în carĭ era sĕ cadŭ în ispită. Dér ca rĕsplată îmĭ oferiră banĭ și prin acéstă mândria mea a fostŭ rănită de mórte. Acésta te scapă, Pillone! Nu puteam sĕ-țĭ ertŭ, aceia ce mi-ai făcutŭ mie — care după cum ḑisei eram regina visurilorŭ tale!““

„„Ertă-mĕ acum!““ ḑise Pillone, îngenunchindŭ la picióręle ei și sărutându i marginea rochiei. „„Ai avutŭ dreptate, sĕ mĕ desprețuescĭ. Póte că eu în loculŭ tĕu așĭ fi lucratŭ și mai rĕu. Ertă-mĕ Filomelo! Tu nu cunoscĭ pasiunile, carĭ îmĭ sbuciumă peptulŭ! Da, mărturisescŭ, că am cunoscut'o pe Giovanina.“

„„Dér a fostŭ numai o pasiune fugitivă, provocată de sângele meu celŭ înfocatŭ și nutritŭ de răcéla ta, cu care întîmpinai declarațiunile amorului meu. Intr'unŭ momentŭ de desperare m'am apropiatŭ de Giovanina, și întocmai ca și țînțarulŭ, care sbóră pe lângă focŭ, mĭ-am arsŭ aripile. Nicĭ-odată însĕ n'a fostŭ alésă inimei mele, imaginea ei nu mi-a statŭ nicĭ-odată înaintea spiritului meu așa de strălucitóre ca a ta, nicĭodată n'am vĕḑut'o în visŭ ca pe regina mea! Tu, numai tu trebue sĕ porțĭ coróna de aurŭ, atâtŭ în visŭ, câtŭ și în realitate. Spune două vorbe, ḑi numai:

„„Te iubescŭ! Și te voiu înălța mai pe susŭ decâtŭ gândurile tale cele mai îndrăsnețe!““ (Va urma.)

## Cursulu pieţei Braşovŭ.

din 21 Septemvre st. n. 1891.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.27 | Vênd. | 9.31 |
| Argintŭ românescŭ | „ | 9 22 | „ | 9.27 |
| Napoleon-d'orĭ | „ | 9.27 | „ | 9.31 |
| Lire turcescĭ | „ | 10.48 | „ | 10.53 |
| Imperialĭ | „ | 9.46 | „ | 9.51 |
| Galbinĭ | „ | 5.40 | „ | 5.45 |
| Scris. fonc. „Albina" 6% | | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 99.50 | „ | 100.— |
| Ruble rusescĭ | „ | 124.— | „ | 125.— |
| Mărcĭ germane | „ | 57.30 | „ | 57.70 |

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

## Cursulŭ la bursa din Viena.

din 19 Septemvre a. c. 1891

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% | 102 80 |
| Renta de hârtiă 5% | 100 30 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ | 115.25 |
| dto argintŭ | 97.80 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] | —. |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune] | —. |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) | 111 50 |
| Bonurĭ rurale ungare | 89 25 |
| Bonurĭ croato-slavone | 104.70 |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ | —.— |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 140.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului | 130 75 |
| Renta de argintŭ austriacă | 90.60 |
| Renta de hârtiă austriacă | 90 65 |
| Renta de aurŭ austriacă | 110 10 |
| Losurĭ din 1860 | 136.80 |
| Acţiunile băncei austro-ungare | 1008. |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. | 324.25 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. | 274.50 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ | 5.58 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.52 |
| Mărcĭ 100 imp. germane | 57.77½ |
| Londra 10 Livres sterlinge | 117 45 |

Nr. 6051—1891 663,3—2

# Publicaţiune.

Deórece în fiecare anŭ se împarte între soldaţĭ cu serviciulŭ militarŭ prestatŭ o parte din venitulŭ fundaţiunei „principelui Schwarzenberg-Grüne," de aceea se provócă toţĭ acei soldaţĭ cu serviciulŭ militarŭ prestatŭ, dela sergenţĭ-majorĭ în josŭ, carĭ suntŭ născuţĭ în comitatulŭ Braşovŭ séu aparţinŭ acestui comitatŭ şi carĭ au dreptulŭ de a fi împărtăşiţĭ din acéstă fundaţiune, de a'şĭ aşcerne subscrisului căpitănatŭ petiţiunile de ajutorare până în *1 Noemvrie a. c.* cu atâtŭ mai multŭ, deórece petiţiunile aşcernute după acestŭ terminŭ se vorŭ respinge.

*Braşovŭ,* 10 Septemvre 1891.

**Căpitănatulŭ orăşenescŭ.**



# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | | 3.25 |
| Budapesta | 8.30 | 1.50 | 5.50 | 9.15 |
| Szolnok | 11.38 | 3.57 | 9.22 | 11.19 |
| P. Ladány | 2.12 | 5.51 | 11.53 | 12.57 |
| Oradea-mare | 3.53 | 7.06 | 1 50 | 2.12 |
| | 4.— | 7.13 | 2.24 | 2.19 |
| Mezö-Telegd | 4.39 | 7.43 | 3 03 | 2.49 |
| Rév | 5.22 | 8.18 | 3.46 | 3.26 |
| Bratca | 5.45 | | 3.57 | |
| Bucia | 6.05 | 8.51 | 4.29 | |
| Ciucia | 6.31 | 9.07 | 4.55 | 4.21 |
| Huedin | 7.12 | 9.37 | 5.34 | 4.55 |
| Stana | 7.29 | | 5 51 | |
| Aghiriş | 7.49 | | 6.12 | |
| Ghirbău | 8.01 | | 6.25 | |
| Nădĕşel | 8.14 | | 6.39 | 5.47 |
| Cluşiu | 8.29 | 10.37 | 6.56 | 6.— |
| | 8.46 | 11.10 | 8 20 | 6.18 |
| Apahida | 9.03 | 11.28 | 8 45 | 6.34 |
| Ghiriş | 10.12 | 12.38 | 10.21 | 7.34 |
| Cucerdea | 10 37 | 1.14 | 11.09 | 7.57 |
| Uióra | 10.56 | 1.21 | 11.17 | |
| Vinţul de sus | 11.04 | 1.29 | 11.26 | |
| Aiudŭ | 11.28 | 1.54 | 11.54 | 8.22 |
| Teiuşŭ | 11.45 | 2.13 | 12.18 | 8.38 |
| | 12.13 | | 12.58 | 8.43 |
| Crăciunelŭ | 12.44 | | 1.34 | |
| Blaşiu | 12.59 | | 1.51 | 9.14 |
| Micăsasa | 1.35 | | 2.29 | |
| Copşa mică | 1.51 | | 2.48 | 9 48 |
| | 2.12 | | 3.03 | 9.50 |
| Mediaşŭ | 2.31 | | 3.26 | 10.06 |
| Elisabatopole | 3.04 | | 4.07 | 10 28 |
| Sighişóra | 3 46 | | 4.49 | 11.04 |
| Haşfalĕu | 4.04 | | 5.35 | 11.19 |
| Homorodŭ | 5.26 | | 7.23 | 12.27 |
| Augustinŭ | 6.10 | | 8.09 | 12.58 |
| Apaţa | 6.41 | | 8.43 | 1.15 |
| Feldióra | 7.17 | | 9.18 | 1.35 |
| Braşovŭ | 8.— | Tren de persóne | 10.05 | 2.09 |
| | | 12.20 | | 2.19 |
| Timişŭ | | 1.41 | | 3.01 |
| Predealŭ | | 2.26 | | 3.31 |
| Bucurescĭ | | 8.50 | | 9.30 |

### Predealŭ—Budapesta

| | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.35 | | 8.50 | |
| Predealŭ | 1.12 | | 5.16 | |
| Timişŭ | 1.42 | | 5.57 | |
| Braşovŭ | 2.18 | 4.20 | 6.58 | |
| | 2.48 | 5.07 | | 7.23 |
| Feldióra | 3.19 | 5.42 | | 8.03 |
| Apaţa | 3.40 | 6.09 | | 8.37 |
| Augustinŭ | 3.56 | 6.55 | | 9.04 |
| Homorodŭ | 4.29 | 8.23 | | 9.46 |
| Haşfalĕu | 5.34 | 8.53 | | 11.03 |
| Sighişóra | 5.54 | 9.31 | | 11.29 |
| Elisabetopole | 6.21 | 10.09 | | 12.06 |
| Mediaşŭ | 6.42 | 10.31 | | 12.37 |
| Copşa mică | 6 55 | 10.47 | | 12.53 |
| | 6.57 | 11.06 | | 1.18 |
| Micăsasa | | 11.42 | | 1.39 |
| Blaşiu | 7.31 | 11.57 | | 2.13 |
| Crăciunelŭ | | 12.28 | | 2.27 |
| Teiuşŭ | 8.— | 1.08 | 1.25 | 2.49 |
| | 8.07 | 1.35 | 1.50 | 3.47 |
| Aiudŭ | 8.24 | 2.05 | 2.12 | 4.07 |
| Vinţul de sus | | 2.13 | 2.19 | 4.28 |
| Uióra | | 2.31 | 2.39 | 2.34 |
| Cucerdea | 8.54 | 3.18 | 3.15 | 4.52 |
| Ghirişŭ | 9.23 | 4.45 | 4.32 | 5.26 |
| Apahida | | 5.14 | | 6.34 |
| Cluşiu | 10.45 | 6.08 | 4.53 | 6.52 |
| | 11.01 | 6.29 | 5.30 | 7.40 |
| Nădăşelŭ | | 6.47 | 5.47 | 8.— |
| Ghîrbău | | | | 8.15 |
| Aghireşŭ | | 7.02 | 6.11 | 8.29 |
| Stana | 12.17 | 7.28 | | 8.53 |
| B. Huiedin | 12.47 | 7.47 | 6.43 | 9.12 |
| Ciucia | | 8.25 | 7.12 | 9.51 |
| Bucia | | 8.51 | | 10.06 |
| Bratca | 1.26 | 9.10 | 7.51 | 10.23 |
| Rév | | 9.30 | | 10.42 |
| Mezö-Telegd | 1.52 | 10.07 | 8.17 | 11.17 |
| Oradea mare | 2.18 | 10.44 | 8.42 | 11.51 |
| | 2.25 | 11.04 | 8.47 | 12.09 |
| P. Ladány | 3.46 | 1.16 | 10.09 | 2.24 |
| Szolnok | 5.26 | 3.31 | 11.51 | 4.47 |
| Budapesta | 7.30 | 6.35 | 1.55 | 8.40 |
| Viena | 1.40 | 1.40 | 7.20 | 6.05 |

### B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | 3.25 |
| Budapesta | 8.15 | 1.50 | 9.50 |
| Szolnok | 11.14 | 3.57 | 1.05 |
| Aradŭ | 3.45 | 6.52 | 5.24 |
| | 4.30 | T. d. per. 2.20 | 5 46 |
| Glogovaţŭ | 4.42 | 2.34 | 5.57 |
| Gyorok | 5.03 | 3.05 | 6.19 |
| Paulişŭ | 5.14 | 3.23 | 6.30 |
| Radna Lipova | 5.32 | 3.39 | 6.48 |
| Conop | 5.56 | | 7.12 |
| Bêrzava | 6.12 | | 7.27 |
| Soborşinŭ | 6.58 | | 8.07 |
| Zamŭ | 7.26 | | 8.33 |
| Gurasada | 7.52 | | 8.57 |
| Ilia | 8.08 | | 9.13 |
| Branicica | 8.26 | | 9.29 |
| Deva | 8.52 | | 9.53 |
| Simeria (Piski) | 9.50 | | 10 19 |
| Orăştia | 10.16 | | 10.50 |
| Şibotŭ | 10.36 | | 11.16 |
| Vinţ. de josŭ | 11.— | | 11.44 |
| Alba Iulia | 11.26 | | 12.06 |
| Teiuşŭ | 11.53 | | 12.38 |

### Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 3.09 | | 1.39 |
| Alba-Iulia | 3.50 | | 2.19 |
| Vinţ. de josŭ | 4.09 | | 2.36 |
| Şibotŭ | 4.52 | | 3.03 |
| Orăştia | 4 55 | | 3.30 |
| Simeria (Piski) | 5.23 | | 4 17 |
| Deva | 5.59 | | 4.33 |
| Branicica | 6.24 | | 4.55 |
| Ilia | 6.49 | | 5.17 |
| Gurasada | 7.— | | 5.28 |
| Zamŭ | 7.28 | | 5.53 |
| Soborşinŭ | 8.03 | | 6.24 |
| Bêrzava | 8.54 | | 7.02 |
| Conopŭ | 9.10 | | 7.17 |
| Radna Lipova | 9.44 | 5.14 | 7.46 |
| Paulişŭ | 9.58 | 6 01 | 7.57 |
| Gyorok | 10.11 | 6.20 | 8 08 |
| Glogovaţŭ | 10.34 | 6.49 | 8.30 |
| Aradŭ | 10.46 | | 8.40 |
| | 11.18 | 8.24 | 9.05 |
| Szolnok | 4.15 | 11.51 | 2.21 |
| Budapesta | 7.20 | 1 55 | 5.50 |
| Viena | 6.05 | 7.20 | 1.40 |

### Simeria (Piski) Petroşenĭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria | 6.— | 10.35 | 4.22 |
| Streiu | 6.35 | 11.26 | 4.58 |
| Haţegŭ | 7.21 | 12.23 | 5.42 |
| Pui | 8.06 | 12.— | 6.36 |
| Crivadia | 8.47 | 2.23 | 7.24 |
| Baniţa | 9.21 | 3.19 | 8.04 |
| Petroşenĭ | 9.45 | 4.— | 8.36 |

### Petroşenĭ-Simeria (Piski)

| | | | |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | 6.— | 10.50 | 6.20 |
| Baniţa | 6.41 | 11.40 | 6.54 |
| Crivadia | 7.19 | 12.19 | 7.20 |
| Pui | 7.57 | 1.05 | 7.51 |
| Haţegŭ | 8.36 | 1.54 | 8.25 |
| Streiu | 9.18 | 2.49 | 9.01 |
| Simeria | 9.52 | 3.27 | 9.35 |

### Aradŭ—Timişóra

| | | | |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 6.15 | 11.30 | 7.15 |
| Vinga | 7.32 | 12.47 | 8.04 |
| Timişóra | 8.42 | 2.04 | 8.57 |

### Timişóra—Aradŭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.20 | 1.11 | 5.05 |
| Vinga | 7.21 | 2.46 | 6.40 |
| Aradŭ | 8.03 | 3.50 | 7.50 |

### Ghirişŭ—Turda

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Ghirişŭ | 7.48 | 10.35 | 3.40 | 10.20 |
| Turda | 8.08 | 10.55 | 4.— | 10.44 |

### Turda—Ghirişŭ

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Turda | 4.50 | 9.30 | 2.30 | 8.50 |
| Ghirişŭ | 5.10 | 9.50 | 2.50 | 9.10 |

### Sighişóra—Odorheiu

| | | |
|---|---|---|
| Sighişóra | 4.30 | 11.25 |
| Odorheiu | 7.21 | 2.11 |

### Odorheiu—Sighişóra

| | | |
|---|---|---|
| Odorheiu | 8.15 | 3.15 |
| Sighişóra | 10.52 | 6.10 |

### Careii-marĭ—Zelău

| | |
|---|---|
| Careii-marĭ | 5.50 |
| Zelău | 11.— |

### Zelău—Careii-marĭ

| | |
|---|---|
| Zelău | 1.56 |
| Careii-marĭ | 6.48 |

### Copşa-mică—Sibiiu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Copşa mică | 3.— | 10.47 | 7.10 |
| Şeica-mare | 3.31 | 11.27 | 7.43 |
| Loamneş | 4.15 | 12.08 | 8.27 |
| Ocna | 4.46 | 12 38 | 8.59 |
| Sibiiu | 5.10 | 1.— | 9.23 |

### Sibiiu—Copşa-mică

| | | | |
|---|---|---|---|
| Sibiiu | 7.35 | 4.34 | 10.17 |
| Ocna | 8 02 | 4.58 | 10 43 |
| Loamneş | 8.30 | 5.25 | 11.09 |
| Şeica-mare | 9 05 | 5.55 | 11.40 |
| Copşa mică | 9.34 | 6.20 | 12.05 |

### Cucerdea - Oşorheiu - R.-săs.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Cucerdea | 2.50 | 8.20 | 2.41 |
| Ludoş | 3 34 | 9.11 | 3.27 |
| Oşorheiu | 5.20 | 11.17 | 5.14 |
| | 5.35 | | 5.36 |
| Regh.-săs. | 7.10 | | 7.15 |

### Regh.-săs. - Oşorh. - Cucerdea

| | | | |
|---|---|---|---|
| Regh.-săs. | | 8.— | 8.15 |
| Oşorheiu | | 9.35 | 9.53 |
| | 5.21 | 5.54 | 10.20 |
| Ludoş | 6.58 | 7.41 | 12.06 |
| Cucerdea | 7 47 | 8.25 | 12.50 |

### Simeria (Piski)—Hunedóra

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria (Piski) | 10.50 | 4.40 | 9.16 |
| Cerna | 11.13 | 5.03 | 9.34 |
| Hunedóra | 11.48 | 5.38 | 9.58 |

### Hunedóra—Simeria (Piski)

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hunedóra | 4 46 | 2.32 | 7.22 |
| Cerna | 5 11 | 3 — | 7.50 |
| Simeria | 5 28 | 3.20 | 8.10 |

### Braşov—Zêrnescĭ

| | | |
|---|---|---|
| Braşov | 5.45 | 4.55 |
| Zêrnescĭ | 7.26 | 6.36 |

### Zêrnescĭ—Braşov

| | | |
|---|---|---|
| Zêrnescĭ | 8.— | 8.20 |
| Braşov | 8.24 | 9.44 |

### Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

| | |
|---|---|
| Murĕşŭ-Ludoşŭ | 4.— |
| Ţagu-Budatelicŭ | 6.48 |
| Bistriţa | 9.59 |

### Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

| | |
|---|---|
| Bistriţa | 1.16 |
| Ţagu-Budotelicŭ | 4.15 |
| Murĕşŭ-Ludoşŭ | 7.21 |

**Nota:** Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.